

Ινστιτούτο Φιλοσοφικών Ερευνών

www.philosophical-research.org

Απόστολος Πιερρής

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

I. Τί Φταίει; (Β' Έκδοση)

II.

Συναντήσεις Πατρών

25^η

22 Ιουνίου 2023

I.

Απόστολος Πιερρής

ΤΙ ΦΤΑΙΕΙ;

Β' Έκδοση

21 Ιουνίου 2023

***ἔστι δὲ φύλον ἐν ἀνθρώποισι ματαιότατον,
ὅστις αἰσχύνων ἐπιχώρια παπταίνει τὰ πόρσω,
μεταμώνια θηρεύων ἀκράντοις ἐλπίσιν***

Πίνδαρος, *Πυθιονικοί*, III, 21-3

(Με αφορμή την ολέθρια προτίμηση της Φλεγυάδας Κορωνίδος προς τον Αρκάδα Ίσχυ για γάμο αντί της προηγηθείσας πρόσκαιρης συνεύρεσής της με τον Απόλλωνα. Φοβήθηκε το λίκν ατάσθαλο του οικείου στην Βοιωτία Άνακτα, προσέφυγε στο νομιζόμενο σταθερό του Πελασγικού ήρωα, και θανατώθηκε από τα βέλη της Αρτέμιδος με σχέδιο του Απόλλωνα. Άφησε το μέγα δικό της που είχε, διάλεξε το λίγο ξένο που δεν είχε, και καταστράφηκε).

***οὐδ' ἄλλοτρίων ἔρωτες ἀνδρὶ φέρειν κρέσσονες·
οἴκοθεν μάτευε.***

Πίνδαρος, *Νεμεόνικοί*, III, 20-1

Το Νεοελληνικό κράτος στήθηκε σε ένα φαντασιακό αφήγημα ότι η ουσία και η σωτηρία του Ελληνισμού βρίσκεται στην Ευρώπη.

Στήθηκε σαν Προτεκτοράτο των Ευρωπαϊκών Δυνάμεων – επίσημα αναγνωρισμένο υπό προστασία, υπό τις Προστάτιδες Δυνάμεις.

Στήθηκε με την στρατιωτική, πολιτική, διπλωματική, οικονομική παρέμβαση της Δύσης. Και είναι διαχρονικά εξηρημένο στρατιωτικά, πολιτικά, διπλωματικά, οικονομικά, και αλλοίμονο και πολιτιστικά – από αυτήν.

Στήθηκε σαν εγκάθετο αλλοτρίων συμφερόντων στον μεγαλοδύναμο χώρο του κεντρικού Συστήματος της Ιστορίας.

*

Και τα προηγούμενα του στησίματός του δεν προοιωνίζαν καλή έκβαση.

Μια μυστική Εταιρεία με ωραίο όνομα ξεκινάει την διεργασία. Επιλέγεται το σκότος για να ευοδωθεί τάχα το φως. Το ψεύδος και η απάτη συστηματικά αγιάζονται ως μέσα για έναν αόριστο ιερό σκοπό, - και αυτό στον πολιτισμό του φωτός που λατρεύοντας το κάλλος φανερώνει και τα αιδoία.

πᾶς γάρ ὁ φαῦλα πράσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα ὅτι ἐν θεῷ ἐστὶν εἰργασμένα.

Κατὰ Ιωάννην, 3, 20-1

Ίδια με τις πύλες του Άδη είναι εχθρός μου εκείνος που άλλα κρύβει μέσα του κι άλλα λέει, ψέλνει ο Όμηρος το Ελληνικό Δωρικό βίωμα με το στόμα του αρχετυπικού ήρωα παλληκαριού Αχιλλέα:

***έχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Αἴδαο πύλησιν,
ὅς χ' ἔτερον μὲν κεύθη ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ εἶπη.***

Ιλιάς, Ι, 312-3

Και το άφιλο ψεύδος που κηλιδώνει το βαθύ μυστήριο καλυπτόμενο υπό τον μυητικό πέπλο του, αποτυγχάνει σε όλα τα σχέδιά του της απάτης. Η Επανάσταση γίνεται από το Παλληκαρίσιο πνεύμα των νέων Δωριέων. Και καπελώνεται ευθύς από ανίερη συμμαχία ντόπιων αρχοντάδων και ευρωπαϊστών φαφλατάδων.

Και οι μυστικοί κοκορομαχούν μεταξύ τους. Ο Κάλβος, μετά την δημοσίευση των Ωδών του, έρχεται τότε στο Ναύπλιο για λίγους μήνες, συναντάει το ηγετικό τέλμα που όζει, φεύγει και δεν ξαναέχει ποιητική έμπνευση. Και σβύνουν όλα, βουλιάζοντας σε οικονομικά σκάνδαλα δανείων και εμφύλιους, μπροστά στην ισχύ του Αιγύπτιου Αρβανίτη. **Οπότε παρεμβαίνει η Ευρώπη για να στήσει το χρήσιμα σαθρό οικοδόμημα, εργαλείο υποτέλειας του Ελληνισμού.**

Από την μια η λύρα του μουσόληπτου ποητή:

α´

**Τῆς θαλάσσης καλῆτερα
φουσκωμένα τα κύματα
ἵνα πνίξουν τὴν πατρίδα μου
ὥσάν ἀπελπισμένην
ἔρημον βάρκαν.**

β´

**Ἵς τὴν στεριάν, Ἵς τὰ νησία
καλῆτερα μίαν φλόγα
ἵνα ἰδῶ παντοῦ χυμένην,
τρώγουσαν πόλεις, δάση,
λαοὺς καὶ ἐλπίδας.**

γ´

**Καλῆτερα, καλῆτερα
διασκορπισμένοι οἱ Ἕλληνες
ἵνα τρέχωσι τὸν κόσμον,
με´ ἐξαπλωμένην χεῖρα
ψωμοζητοῦντες·**

δ'

Παρά προστάτας 'νᾶχωμεν.***Μὲ ποτὲ δὲν ἐθάμβωσαν******πλούτη ἢ μεγάλα ὀνόματα,******μὲ ποτὲ δὲν ἐθάμβωσαν******σκήπτρων ἀκτῖνες.***Α. Κάλβος, ***Αἱ Εὐχαί***, Λυρικά, Ωδὴ Ἑκτη, '1826

Και ἀπὸ τὴν ἄλλη, προηγηθὲν (24 Ιουλίου 1925) τὸ ἐπαίσχυντο ἐγγράφο τῆς υποτέλειας, ἀπότοκο τοῦ εἰωθότος στὸν Νεοελληνισμό ψεύδους καὶ ἀπάτης καὶ αὐτό, κυρωθὲν δια Κολοκοτρωναϊκῆς «παιδαριώδους πονηρίας» (ὅπως χαρακτηρίζει ἀντίστοιχες Βυζαντινὲς μεθοδεύσεις προσδοκώμενης Δυτικῆς ἐπικουρίας δια τῆς Ενώσεως ὁ Παπαδιαμάντης):

«Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, δυνάμει τῆς παρούσης πράξεως, θέτει ἐκουσίως τὴν ἱεράν παρακαταθήκην τῆς αὐτοῦ Ἐλευθερίας, Ἐθνικῆς Ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ υπάρξεως ἀπὸ τὴν μοναδικὴν υπεράσπισιν τῆς Μεγάλης Βρετανίας».

(Α. Ε. Βακαλόπουλου, *Επίλεκτες Βασικὲς Ἱστορικὲς Πηγὲς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως*, Τόμ. Γ', σς. 60-4)

Καὶ τὰ Ἑλληνικὰ χωλαίνουν. Καὶ ἡ μεγαλοστομία τῶν μικρῶν ἀπωθεῖ. Καὶ ποιοὶ τέλος πάντων εἶναι τὸ «Ἑλληνικὸν Ἔθνος»; Προγράφεται:

«Ὁ Κλήρος, οἱ Παραστάται, οἱ Ἀρχηγοί, Πολιτικοί καὶ Στρατιωτικοί ξηράς καὶ θαλάσσης, τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους».

Δηλαδή ποιοί;

Δεν ἀναφέρονται. Ἀλλὰ σίγουρα, τὴ υποδεικνύει τῆς Επιτροπῆς Ζακύνθου, ὁ Κολοκοτρώνης (που υπογράφει πρῶτος γιὰ νὰ πείσει τοὺς ἄλλους ὀλίγιστους παρόντες κατατρεγμένους στὰ ὄρεϊνά τῆς Γορτυνίας καὶ πέριξ ἀπὸ τὴν λαίλαπα τοῦ Ἰμπραήμ - που ὁ ἴδιος ὁ Κολοκοτρώνης ἀποθεώνει: «Ὁ Ἰμπραήμ δὲν εἶναι ἄνθρωπος, ὁμοιάζει δυνάμιν», *οφ. cit.* σ. 58), καὶ ἡ παρέα. Υπογράφουν καὶ διὰ

άλλους κατά δοκούσαν ομογνωμίαν. Την προφανή απουσία της οποίας επιχειρεί να θεραπεύσει λίγο μετά (23 Αυγούστου) αστείο απλοϊκοπόνηρο «Συνυποσχετικό Σύμπνοιας» (πρωτότυπο των διηγετικών έκτοτε εκκλήσεων και απειλών περί «εθνικής ομοψυχίας» για κάθε αλλοτρίωση), όπου οι υπογράφωντες αποφασίζουν (σαν να είναι νόμος!) να απορρίψουν και εξαλείψουν κάθε πάθος και αντιπάθεια και υποψία μεταξύ των, να είναι οι ειλικρινέστεροι των αδελφών, να μένουν αδιαλύτως ενωμένοι «δια το συμφέρον της πατρίδος» και «δια την ανατροπήν παντός σχεδίου, τείνοντος εις ολεθρίας αντενεργείας», να είναι ανιδιοτελείς (!), να αποτελούν «Πατριωτικόν Σύνδεσμον», μόνη παρακαταθήκη εθνικότητας που θα τιμωρεί ως ιδιοτελείς τους διαφωνούντες εντός ή εκτός,

Γ'. Να τείνωμεν όλοι εις ένα και τον αυτόν σκοπόν, την ενίσχυσιν της διοικήσεως, αποφεύγοντες παν ό, τι εμπορεί να παραλύση τας εργασίας της, ή να ρίψη το έθνος εις την επάρατον αναρχίαν.

Δ'. Επειδή έκαστος ημών έχει σχέσεις με τους μη παρόντες των σημαντικών πατριωτών, να προσκαλέσωμεν και υποχρεώσωμεν αυτούς αμοιβαίως εις την αυτήν ένωσιν και υπογραφήν του παρόντος εγγράφου...»

(*op. cit.*, σσ. 62-4)

Μοιάζει με συνωμοτικό μανιφέστο, - η νέα Φιλική Εταιρεία της ολιγαρχίας των Προυχόντων. Με την πατριωτικότερη υποκρισία συνειλημμένο. Αφού συνοδεύει την προδοσία της εθνικής υπόθεσης στην Αγγλία.

Υπογράφουν: Θ. Κολοκοτρώνης, + Βρεσθένης Θεοδώρητος, Πανούτσος Νοταράς, Ανδρέας Λόντος, Γεώργιος Κουντουριώτης, Γεωργάκης Γιατράκος, Αναγν. Παπαγιαννόπουλος, Ιωάννης Νοταράς, Α. Μαυροκορδάτος, Κωνστ. Μαυρομιχάλης.

Αποκαλυπτική συντροφία. Πρόκριτοι Πελοποννήσιοι, ο Νησιώτης πρόβουλος, ο Αντ' αυτού της Μάνης και ο Άλλος, ο Ευρωπαϊστής Φαναριώτης, το παλληγάρι από τους Νοταράδες, ο Φιλικός Δεσπότης - και ο Κολοκοτρώνης. Λείπει ο ίδιος ο Πετρόμπεης. Απουσιάζουν παντελώς οι οπλαρχηγοί των παλληκαριών, και όλη η Ρούμελη. Είναι οι υποχείριοι του άρθρου Δ' παραπάνω. Επί πλέον στην Στερεά δεν έχει στεριώσει ισχυρό καθεστώς Κοτζαμπάσηδων Προεστών, και κουμάντο κάνουν τα καπετανάτα των παλληκαριών. (Γι αυτό πρέπει να αναλωθούν πρωτίστως ο Καραϊσκάκης και ο Ανδρούτσος].

[Συμβουλευθείτε προ πάντων την εξαιρετική μελάτη του Γιάννη Βλαχογιάννη, *Κλέφτες του Μοριά 1715-1820, Μελέτη Ιστορική από Νέες Πηγές Βγαλμένη*, 1935].

Πρόκειται για μια Σύμπραξη της γεωκτημονικής και ναυτικής ολιγαρχίας. Για την άσκηση κοινής εξωτερικής και εσωτερικής πολιτικής, την υποταγή στην Δύση έξω και την καθεστωτική κυριαρχία μέσα. Κινδυνεύοντας να χάσουν τα πάντα από την στρατιωτική και πολιτική επιτυχία του Ιμπραήμ, ενώνονται και παραδίδουν την χώρα προτεκτοράτο της Δύσης.

Η ολιγαρχία παραδίδει την χώρα στην Δύση για να την νέμεται αδεώς. Οι ίδιοι που επί Οθωμανικής αυτοκρατορίας διοικούσαν πρακτικά τον τόπο σε Πελοπόννησο και νήσους, οι ίδιοι τον προσφέρουν στην Αγγλία, επιβάλλοντας ταυτόχρονα το καθεστώς τους στην χώρα. Θέλουν να εξακολουθούν να είναι προύχοντες, χωρίς τον επιτόπιο Αγά και Πασά, καταφυγή των απλών και αδυνάτων, που διώρθωνε και παίδευε τις καταχρήσεις τους. Η Ευρωπαϊκή Δύναμη, στις σχέσεις της με την εξουσία της χώρας, δεν ενδιαφέρεται για τον τόπο και τον πληθυσμό του, αλλά για την στρατηγική των συμφερόντων της και για την υπακοή των εγχωρίων διοικούντων. Η Ελλάδα στήθηκε ως προτεκτοράτο Προστατών.

Η επανάσταση των παλληκαριών έγινε διευθυντήριο αλλοτρίωσης, όπου ιδιοτέλεια και πατριωτισμός ταυτίζονται. Τότε κι έκτοτε.

Η κακή μέρα φαίνεται από το πρωί.

Και έρχεται ο Ήρωας να σώσει το ναυάγιο. Και νωγάει σωστά.

«Το βαθύ και διορατικόν του Καποδιστρίου βλέμμα ανεκάλυψεν ευθύς εξ αρχής το βαθύ χάσμα, όπερ διεχώρισε προ αιώνων ήδη την Δύσιν από της Ανατολής, την Ευρώπην από της Ελλάδος, ενόησε την ουσιώδη και προαιώνιον διαφοράν, ήτις διακρίνει τα Ευρωπαϊκά έθνη από της Ελλάδος και της Ανατολής, εστάθμισε τας ιστορικές συνεπείας του σπουδαιοτάτου τούτου γεγονότος, συνεδύασεν αυτάς προς τας ενδεχομένας εν τω μέλλοντι εκ της τοιαύτης ή τοιαύτης συμπληρώσεως του χάσματος τούτου, και εξήγαγε το ορθόν συμπέρασμα, ότι, εάν επαπειλούσι κίνδυνοι το νέον

κράτος εξ ανατολών άμα και εκ δυσμών, επιφοβώτεροι ήσαν οι εκ της Δύσεως ηθικοί παρά τους εκ της Ανατολής υλικωτέρους».

Δ. Βερναρδάκης, *Καποδίστριας και Όθων*, (Επιστολιμαία Βιβλιοκρισία των *Ιστορικών Αναμνήσεων* του Ν. Δραγούμη), 1875 (Εκάτη, 2009), σελ. 132-3

Ο κίνδυνος από την Δύση είναι βαθύς και πολιτισμικός: ο Ευρωπαϊσμός προκαλεί και συνιστά Αλλοτρίωση, άρα εξουθένωση. Ο κίνδυνος από την Ανατολή είναι γνωστός και περιωρισμένος: εντάσσεται στην αυτοκρατορική ιδέα του Κυρίου των Δυνάμεων. Το πρώτο είναι ζήτημα ταυτότητας, δηλαδή οντολογικό και υπαρξιακό, ζήτημα αιώνιου καθορισμού. Το δεύτερο είναι θέμα γεωπολιτικών δομών και συσχετισμών ισχύος στον χρόνο.

Αλλά ο Έρωσ συναντάει, εν γνώσει του, την μοίρα του. **Ο ομορφότερος των Ελλήνων φονεύει τον σοφώτερο. Το παλληκάρι του Απολλώνιου Ταΰγετου σκοτώνει τον Λυκούργο του.** (Πβ. Π. Γιαννόπουλος, Νέον Πνεύμα, 1906. – Η περίβλεπτη ομορφιά των νεαρών γόνων Μαυρομιχαλαίων, από πρόγονο νεράιδα, απεικονίζεται στον πίνακα του Dupré με τον Δημήτριο Μαυρομιχάλη. [*Ευρωπαϊκή Ένωση και Ελληνοτουρκικές Σχέσεις, IV*, στον ιστότοπο του Ινστιτούτου, τμήμα Research Projects, κατηγορία «Χώρος και Ιστορία»]).

Ο Ελληνισμός σφαδάζει διχοτομημένος, όπου ο θύτης είναι μεγαλύτερο θύμα από το θύμα του.

Η μοίρα του Νεοελληνικού κράτους είναι σφραγισμένη από την ύβρη του γεννησιμιού του. Και η Νέμεση εκτελεί το ανεξίλαστο έργο της.

Λάθος στημένο, κακοθανατισμένο.

*

Τι φταίει για την άθλια κατάντια μας;

Το χείριστο, η αλλοτρίωση, η απώλεια της πολιτισμικής ταυτότητάς μας.

Και τι προκαλεί την αλλοτρίωση στις ηγετικές ελίτ του Νεοελληνικού συστήματος;

Όχι η Ευρώπη, αλλά ο Ευρωπαϊσμός. Ευρώπη είναι ένας πολιτισμός, άλλος και διαφορετικός από τον δικό μας, αλλά με το οικείο του μεγαλείο. Ευρωπαϊσμός είναι μια αρρώστια που σε κάνει να χάσεις τον εαυτό σου χωρίς να βρεις εκείνο που ονειρεύεσαι.

Και σε αυτήν την οικτρή κατάσταση μεσεμβατούν οι μωρόπιστοι του Ευρωπαϊσμού, αλλά και οι πόνηροι υποκριτές που προφασίζονται το κατ' οικονομίαν της υποταγής στην Δύση για να γλυτώσουμε από την Ανατολή. Οι δεύτεροι προσγειώνουν και τους ονειροπαρμένους της δύσης στην ωμή εμπέδωση του «ιδανικού» της Ευρωπαϊκής ευζωίας με έναν καταγέλαστο πιθηκισμό.

Και επειδή ο υψηλός πολιτισμός είναι το άνθος ενός συγκεκριμένου συστατικού βιώματος που εκφράζεται σε έναν ωρισμένο τρόπο βίου (οδούς σκέψης, ιεραρχίες αξιολογικές, συνήθειες), - με την αοριστία της αλλοτριωμένης ύπαρξης (ούτε το οικείο ούτε το ξένο) δεν έρχεται η άνοιξη της πολιτισμικής ανθοφορίας.

«Η ποίησις παρά μεν τοις αρχαίοις ήτο άνθος νεότητος και υγείας, σήμερον δε εν Ευρώπη είναι εξάνθημα οργανισμού νοσούντος και θρήνος πάσχοντος ανθρώπου. Αν ανακτήσωμεν ποτε την προγονικήν εύλκειαν πιθανόν είναι ν' αναβλαστήση το αρχαίον άνθος επί του γενεθλίου αυτού εδάφους· αν νοσήσωμεν ως οι Φράγκοι, θέλουσιν εκπορευθή βεβαίως και εκ των υμετέρων χειλέων αληθούς οδύνης κραυγαί. Μέχρις ου όμως το έτερον τούτων συμβή, πολύ φοβούμεθα ότι αντί ποιήσεως θέλομεν έχει ή ψυχράς κλασσικών μιμήσεις ή παιδαριώδεις Βυρωνισμού παρωδίας».

Ε. Ροΐδης, Δραματικός αγών, Κρίσις της των αγωνοδικών επιτροπείας, 1877, (Δ. Δημητρούλης, Η Διαμάχη για την ποίηση, 2011), σελ. 246

Αναφέρεται βέβαια στον κλασικισμό και τον ρωμαντισμό της εποχής του, αλλά το νόημα ισχύει γενικώτερα κατά την αντιπαράθεση μεταξύ της Ελληνικής μορφοκρατίας του κάλλους και της Ευρωπαϊκής συναισθηματικής εκφραστικότητας του υποκειμένου.

Ο Ελληνισμός είναι ή του ύψους ή του βάθους. Του φωτεινού ύψους όπου πετάει ο αετός. Του σπηδόμενου βάθους όπου σέρνονται τα σκουλήκια. Ακροβατούμε οι Έλληνες στο στενό σαν τρίχα μονοπάτι του «τέλους» χωρίς δίχτυ ασφαλείας. Λιώμα αν πέσουμε.

Στον Νεοελληνισμό χάσαμε την σιγουριά μας γιατί χάσαμε τον εαυτό μας. Και γκρεμιστήκαμε.

Ηγετικές ομάδες χειρότερες από ξενόφερτες, - ελίτ εγχώριες κομπλεξικές ξενόφιλες, δηλητηρίασαν τις λαϊκές ρίζες για να μην βλαστήσουν, ανθίσουν. Οι βεβλαμμένοι δεν σιέφτηκαν ότι έτσι δεν θα έχουν και καρπούς που τους ενδιέφερε. Αλλά και αυτό δεν τους ενοχλούσε τόσο, αφού βασίζονταν στην εξάρτηση, στην Ευρωπαϊκή διασωλήνωση και στην επαιτεία για να συντηρούνται. Ό, τι επιπροσθέτως απέφερε η εκμετάλλευση των γηγενών αρκούσε. Αλλά και πάλι δεν υπολόγισαν ότι τον άχρηστο δεν τον θέλεις ούτε για δούλο όταν σου γίνει βάρος.

*

Τρεις είναι οι πυλώνες της διαχρονικής ταυτότητας του πολιτισμικού Ελληνισμού: το Κλασσικό, η Ορθοδοξία και η Δημοτική Παράδοση (αντιστοιχώντας στις τρεις χρονικές περιόδους, την αρχαία, την μέση και την νέα).

Το Νεοελληνικό επίσημο αφήγημα έκανε ώστε ο πρώτος να προσεγγίζεται μέσω Ευρώπης, ο δεύτερος να ανακαινισθεί με ένα μείγμα Καθολικής διοικητικής και κανονιστικής θεολογίας αφ' ενός, Προτεσταντικού δε ηθικισμού και πρωτοχριστιανισμού αφ' ετέρου, ο τρίτος δε να περιφρονηθεί επαινούμενος ως φοκλόρ.

Διερράγη έτσι η ενότητα του Ελληνισμού, με κάθε πυλώνα του παραμορφωμένο. Διαμελίσθηκε έτσι ο Διόνυσος, και διαμοιράσθηκαν τα ιμάτια της πολιτισμικής μας ταυτότητας.

Αλλά ο Απόλλων δεν πάσχει, και ο Χριστός πάσχει απαθώς.

Η φύση και ο λαός δεν αλλάζουν και δεν αλλοτριώνονται.

Και έτσι το οικοδόμημα του Ευρωπαϊσμού στην Ελλάδα δεν στεριώνει δυο αιώνες τώρα. Έχει την μοίρα της Συνόδου της Φλωρεντίας.

Βρίσκεται στα τελευταία του, βοηθουσών θεία βουλήσει και των τεκτονικών μεταβολών που συμβαίνουν στο παγκόσμιο σύστημα.

Οι πολιτικές διαμάχες, οι ακαδημαϊκοί φαρισαϊσμοί και παιδαριώδεις επιστημονικότητες, η Εκκλησιαστική ανεπάρκεια και απιστία, οι έριδες και οι υπολογισμοί της οικονομικής ολιγαρχίας, η καταρράκωση και παντελής αναξιοπιστία όλων των θεσμών του δημόσιου και ιδιωτικού βίου, η απελπιστική ανοησία της προβαλλόμενης αντίδρασης στο νεοελληνικό σύστημα, το φαιδρόν της δημοσιογραφίας, το γελοίο της λογοτεχνίας και καλλιτεχνίας, η πολιτιστική έρημος, το πομπώδες της επισημότητας, το θράσος της ανικανότητας, - όλα αυτά δεν έχουν σημασία και είναι μέρος του σχεδίου της ιστορίας.

Όλα μετέχουν και ομνύουν στον Ευρωπαϊσμό, και το κέντρο και το περιθώριο, και το πάνω και το κάτω του συστήματος, και το σύστημα και το αντισύστημα. Φτάσαμε σε καιρούς φοβερούς.

Οι εκλογές δεν έχουν σημασία.

*

Απόλλωνος τελειούται βουλή.

Γκρέμισε την Σπάρτη του και την Ελλάδα του, και ο Χριστός της Πόλη του, όχι το βδέλυγμα της αλλοτρίωσης.

Το σκοτάδι είναι βαθύτερο πριν το ξημέρωμα.

Η Επανάσταση είναι πολιτισμική.

Για να ξαναβρούμε την ταυτότητά μας στους τρεις πυλώνες της.

- Γνώθι σαυτόν.
- Εδιζησάμην εμεωτόν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄

Σκέψεις για μια Σάτυρα του Ροΐδη

ΕΤΟΣ Α΄

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΣΑΤΥΡΙΚΗ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΑΡΙΘΜ. 22

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΔΡ. 12. ΠΡΟΝΗΡΩΤΕΑ ΚΑΘ' ΕΞΑΜΗΝΙΑΝ—Τιμή φύλλου λεπτ. 10

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ, τῇ 8 Ἰουνίου 1875.

ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Ἄλλαχού τὰ κόμματα γεννῶνται διότι ἐκεῖ ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι διαφωνοῦντες καὶ ἕκαστος ἄλλα θέλοντες. Ἐν Ἑλλάδι συμβαίνει ἀκριβῶς τὸ ἀνάπαλιν· αἰτία τῆς γεννήσεως καὶ τῆς πάλης τῶν κομμάτων εἶναι ἡ θαυμαστή συμφωνία μεθ' ἧς πάντες θέλουσι τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, νὰ τρέφονται δαπάνῃ τοῦ δημοσίου.

Ἄν ὑπῆρχε λεξικὸν τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης νομίζομεν ὅτι ὁ ὅρισμός τῆς λέξεως *κόμμα* ἔθελεν εἶναι ὁ ἀκόλουθος· «*Ὁμάς ἀνθρώπων εἰδότεων ῥ' ἀναγινώσκουσι καὶ ῥ' ἀνορθογραφῶσιν, ἐχόντων χεῖρας καὶ πόδας ὑγίεις, ἀλλὰ μισούντων πᾶσαν ἐργασίαν, οἵτινες ἐνούμενοι ὑπὸ ἑνα οἰονδήποτε ἀρχηγόν, ζητοῦσι ῥ' ἀναβιβάσωσιν αὐτὸν διὰ παντὸς μέσου εἰς τὴν ἔδραν πρωθυπουργοῦ, ἵνα παράσχῃ αὐτοῖς τὰ μέσα νὰ ζῶσι χωρὶς νὰ σκάπτωσι.*

Τοιοῦτου ἔντος τοῦ προερισμοῦ τῶν κομμάτων, τὸ ἔργον παντὸς ἐν τῇ ἐξουσίᾳ ἀγαθοῦ κομματάρχου περιρίζεται εἰς τὸ διανέμειν μετὰ τινος εὐσυνειδησίας τὸν ἐπιούσιον ἄρτον εἰς τοὺς ἐπαδούς του, φράσσων τὰ ὦτα καὶ τὴν καρδίαν του εἰς τοὺς ὠρυγμούς τῶν ἐξωθεν πεινόντων.

Τοιοῦτον ἐπάγγελμα μετέρχονται ἐναλλάξ ἀπὸ τριακονταετίας οἱ πολιτικοὶ ἡμῶν τροποδότηι, ἀγωνιζόμενος ἕκαστος, ὥς κελὸς ποιμὴν, πρὸς συμπερωτέραν ὑπὲρ τῆς ἀγέλης του λύσιν τοῦ μόνου παρ' ἡμῖν πολιτικοῦ ζητήματος, τίς δηλ. πρέπει νὰ τρώγῃ καὶ τίς νὰ νηστεύῃ καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον νὰ τρώγῃ ἢ νὰ νηστεύῃ.

Αυτά έγραφε διακωμωδών ο Ροΐδης για το Ελληνικό πολιτικό σύστημα των τριών δεκαετιών τότε από την Μεταπολίτευση του 1843. Τα ίδια αντιστοίχως σήμερα, μισό αιώνα μετά την Μεταπολίτευση της εποχής μας.

Η ιστορία επαναλαμβάνεται. Οι πολιτικές διαφορές των κομμάτων εξουσίας (παρασυρομένων και των λοιπών σχηματισμών, συστημικών και «αντισυστημικών», στην κρατούσα και αναπόφευκτο λογική) επικεντρώνονται στο ποιοι, πόσο και πώς θα λάβουν μερίδιο ευημερίας (!) και μιζέριας, - επιχορηγήσεις, επιδόματα, ελαφρύνσεις, αυξήσεις κλπ. – από ένα δυσθεώρητα υπερχρεωμένο κορβανά και τα Ευρωπαϊκά προγράμματα.

Για τον κλασσικό νου σημασία έχει το θεμελιώδες **Τί ακριβώς και το Γιατί, η ουσία και η αιτία.**

Το Νεοελληνικό κράτος στήθηκε λάθος. Συνεπώς είναι εγγενώς αδύναμο. Είναι και αλλοτριωμένο. Γεννήθηκε και υπάρχει υπό προστασία. Από το «εναποθέτουμε την ελευθερία, την εθνική ανεξαρτησία και την πολιτική ύπαρξη του έθνους στα χέρια αποκλειστικά της Μ. Βρετανίας», μέχρι το ανεκδιήγητο και ανοικονόμητο «ανήκομεν εις την Δύσιν», το Νεοελληνικό κατεστημένο υιοθέτησε μια γραμμή πλεύσης σε αντίφαση προς την γεωγραφική και πολιτισμική πραγματικότητα.

Στον τυραννικό αυτόν φαντασιακό δογματισμό υπερφαλαγγίζει η Νεοελληνική ηγετική αβελτηρία και τους κλυδωνισμούς της παρακμιακής πολιτικής στους τελευταίους αιώνες του Βυζαντίου. Εκεί αντιπάλευαν όλες οι δυνατές λύσεις του προβλήματος, σε γεωπολιτικό και πολιτισμικό πεδίο. Στρατηγικά ο Μανουήλ Παλαιολόγος είχε διατυπώσει το εξισορροπητικό δόγμα μεταξύ Δύσης και Οθωμανικής αυτοκρατορίας. Και χαρακτηριστικά είχε τονίσει τις δεσμεύσεις της αδυναμίας: τα πράγματα χρειάζονται καλό Οικονόμο και όχι Αυτοκράτορα, συμβούλευε τον γιο του Ιωάννη. Αλλά πρόβαλλε την αδυναμία για να τονίσει την ανάγκη μιας ισοζυγισμένης πολιτικής. Ήταν ρητά αντίθετος σε μια Δυτική πολιτική. Και όταν ο Ιωάννης εγκατέλειψε την φρονιμάδα του πατέρα του, ο όλεθρος ακολούθησε, όπως είχε ρητά προβλεφθεί από εκείνον.

[Δείτε την πρόσφατη μελέτη μου *Στοχασμοί Ελληνικοί για την 29^η Μαΐου 1453*, στον ιστότοπο του Ινστιτούτου, τμήμα research Projects, κατηγορία Byzantine Inquiries.]

Φρόνιμη η πολιτική του Μανουήλ, αλλά προσωρινή. Αργά ή γρήγορα για τον αδύναμο, από δικές του ή των άλλων προθέσεις, πράξεις και παραλείψεις, θα επιταθεί η ανάγκη επιλογής. Η Υψηλή Στρατηγική ριζώνει στην γεωγραφία και μορφοποιείται στον πολιτισμό, βασίζεται σε γεωπολιτική και πολιτισμική αλήθεια. Και έτσι έχει αυξημένη αποτελεσματικότητα σε βάθος χρόνου. Δεν συνίσταται στην «οικονομική» (κατ' οικονομίαν) διαχείριση της παρούσης ανάγκης. Παρά ταύτα, τουλάχιστον στο Βυζάντιο, και στην ώρα ακόμη της ύστατης αγωνίας του, αντιπροσωπεύονται και στα ανώτατα ακόμη κλιμάκια της εξουσίας και των ελίτ, και δρουν και αντιμάχονται, όλες οι θεωρητικά δυνατές στρατηγικές επιλογές. Έτσι, μεταξύ των Παλαιολόγων. Η Διαχείριση της Ισορροπίας (Μανουήλ). Η υποταγή στην Δύση (Ιωάννης, Κωνσταντίνος, Θωμάς). Η Ανατολική Συνεννόηση και Ενσωμάτωση (Δημήτριος). Και ανάλογα στο πολιτισμικό πεδίο. Έμφαση στην ιδιοταυτότητα του Ελληνισμού ανεξαρτήτων των εξελίξεων (Πλήθων). Θρησκευτική Ένωση και απεμπόληση της Ορθοδοξίας (Βησσαρίων). Ορθοδοξία στην Οθωμανική Αυτοκρατορία (Σχολάριος).

[Η «*Γυφτοπούλα*» του Παπαδιαμάντη αποτελεί διεισδυτική και διαυγή αναπαραστατική θεώρηση των βαθύτερων πολιτιστικών διεργασιών του Ελληνισμού στο τέλος του Βυζαντίου].

Γιατί λοιπόν, επανέρχομαι, δεν υπάρχουν αντίστοιχα ρεύματα στην σημερινή Ελλάδα, που να εκφράζονται και να αντιμάχονται ενεργά και συστηματικά και συλλογικά σε επίπεδο εξουσίας και κουλτούρας; Γιατί κάθε διακεκριμένη υγιής θέση αυθεντικού Ελληνισμού να απομονώνεται μετά τιμής (ή διαβολής), ώστε να μένη αδιάδραστος στην κοινωνική επιφάνεια και χωρίς συνέχεια; Η συντριπτική αδυναμία δεν φθάνει ως εξήγηση. Υπήρχε και στα έσχατα του Βυζαντίου, με θεαματικά αντίθετο αποτέλεσμα.

Ας δούμε την αιτία της αδυναμίας πρώτα. Το όνομά της Αλλοτρίωση.

Το Νεοελληνικό μόρφωμα είναι ένα καθ' όλα αποτυχημένο κράτος.

Οικονομικά βρίσκεται σε μαρασμό και μια μόνιμη χρεωκοπία, ενεργό ή αναπόφευκτα μελλούμενη. (Η τελευταία κρύβεται από τις εγγυήσεις της Ευρωζώνης, παρεχόμενες έναντι απόλυτης υποτέλειας). Η ανυποληψία του αλλοτριωμένου κράτους στον λαό, κάνει ώστε αυτός να μην παράγει όπως θα μπορούσε και να κρύβει όσο μπορεί αυτό που παράγει. Έτσι η οικονομία είναι μη ανταγωνιστική και μη συνεργειακή. Το γεγονός αυτό, μαζί με τις σπατάλες του πελατειακού κράτους, και την αναγκαία αναποτελεσματικότητα και κακοδιαχείριση και διαφθορά ενός συστήματος σε απόλυτη δυσαρμονία προς την ψυχή του λαού, προσθέτοντας και τις πιέσεις των Ευρωπαίων κυριάρχων, καθιστά ασφυκτική την ανάγκη της αφαίμαξης του λαού (με την τεχνολογία φορολογικών, εισφορικών, αμέσων και εμμέσων, ορθών και πλαγίων εισπρακτικών μέσων) υπέρ της διατήρησης των ολιγαρχικών προνομίων, απαραίτητων για την στήριξη της κρατούσης «τάξης» (αταξίας εις όφελος των στηριγμάτων). Και αυτό επιτείνει την απομάκρυνση, δηλαδή την δυσφορία και αγανάκτηση και εχθρότητα του λαού προς το σύστημα. Και ο φαύλος κύκλος ολοκληρώνεται και επαναλαμβάνεται σε χαμηλότερο επίπεδο κάθε φορά. (Ένας από τους λόγους που οι πληθυσμοί της Μ. Ασίας μετακινήθηκαν τόσο εύκολα προς το μέρος των Σελτζούκων και των Οθωμανών μετά την μάχη του Μαντζικέρτ, όταν η ολιγαρχική βασιλεία αντικατέστησε την Ρωμαϊκή στρατιωτική αυτοκρατορία στο Βυζάντιο).

Την οικονομική αποτυχία συνοδεύει η στρατιωτική. Πλην ολίγων περιπτώσεων παλληκαρισμού του Έλληνα στρατιώτη, η καταστροφική ανεπάρκεια του συνολικού πολεμικού σχεδιασμού της κρατικής ηγεσίας είναι εντυπωσιακή και διαχρονική. Στην πρώτη κατηγορία μπαίνει άνετα μόνο το επίτευγμα του 1940. Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι λιγότερο (λόγω των περιστάσεων μιας διαλυόμενης έξωθεν και παρακινδυνεύουσας έσωθεν αυτοκρατορίας που προσπαθεί να ανανεωθεί εν μέσω τερματικής κρίσης), αλλά πάντως χωράνε, αφού ακόμα έπνεε το πνεύμα της Επανάστασης του 1909. Στην δεύτερη κατηγορία ανήκουν οι επιχειρηθείσες πολεμικές συρράξεις και εμπλοκές (1897, 1922-3), και οι τόσες αποφευχθείσες για τον φόβο της σίγουρης ήττας και τις συνέπειές της. **Το Νεοελληνικό σύστημα, όπως συντηρείται οικονομικά με την διασωλήνωση προς την Ευρώπη, θέλει να έχει και ανάλογη στρατιωτική διασωλήνωση για την ασφάλειά του. Δρα λοιπόν ως Προτεκτοράτο Δυτικών Δυνάμεων, εγκάθετο ξένο σώμα στον οικείο γεωπολιτικό του χώρο. Έτσι νομίζει ότι θα αντιπαρέλθει την αδυναμία του. Με την εθελοδοουλία.**

[Για την ιστορική αλήθεια οφείλεται να τονισθεί ότι οι σοβαρές Μεγάλες Δυνάμεις είναι ωμές στην διατύπωση των συγκεκριμένων πολιτικών τους. Η Αγγλία προειδοποίησε τον Βενιζέλο ότι στηρίζει μεν διπλωματικά για πολλαπλό ίδιον όφελος (και προς την Ανατολή και προς τους συμμάχους της στην Συνεννόηση) την επιχείρηση της Ελλάδας στην Ιωνία, δεν πρόκειται όμως να εμπλακεί στρατιωτικά σε αυτήν υπό οιασδήποτε συνθήκες. Και σχεδόν ένα αιώνα αργότερα, ο Γερμανός υπουργός οικονομικών δήλωνε στον δικό μας περί των Μνημονίων ότι για την χώρα του δεν θα υπέγραφε τέτοιο εξευτελισμό. Και προσέθετε τότε ή εν συνεχεία ότι θα βοηθούσε η Γερμανία την άρνηση της Ελλάδας και την Έξοδο από την Νομισματική Ένωση, προφανώς γιατί συνέφερε και την ίδια. **Αλλά η Νεοελληνική καταστηματική θολούρα πάει με την θολούρα, όχι με το ρεαλιστικό συμφέρον των Ευρωπαϊκών δυνάμεων, αλλά με την Φαουστική φαντασίωση του Ευρωπαϊσμού. Δεν θέλει το συμφέρον της Ελλάδας γιατί αυτό θα είναι το τέλος της. Υπάρχει ρήγμα μεταξύ Ελλάδας και Καθεστώτος, μεταξύ Ελληνισμού και κρατικού Νεοελληνισμού, μεταξύ Απόλλωνος και Σφίγγας, μεταξύ Χριστού και Μαμμωνά].**

Για την πολιτική αποτυχία του Νεοελληνικού κράτους, αρκεί η αισθητή μαρτυρία των 200 χρόνων. Μια έντονα ταραγμένη ιστορία. Και ενώ παντού οι οξείες αντιπαραθέσεις αρχών, και ακόμη οι εμφύλιοι σπαραγμοί, αποτελούν σπάνια αλλά αναγκαία στάδια αυτοσυνειδησίας του λαού, συνιστούν δηλαδή την άκρα μορφή πάλης μεταξύ αντίθετων συλλήψεων της λαϊκής ουσίας και συστατικού βιώματος, οπότε οδηγούν στην τελική επίλυση ενός γνήσιου προβλήματος ερμηνείας της ψυχής του Λαού, (με αποτέλεσμα ευθύς μετά την σωτήρια κάθαρση να εκτινάσσεται στα ύψη η εθνική δημιουργική ορμή), - εδώ αντίθετα, σε κάθε ένθεσμη ή επαναστατική, τακτική ή βίαια κρίση, όπου φαίνεται να ζυγίζεται ο «θυμός» του λαού, κανένα πρόβλημα δεν λύεται, τίποτε δεν αλλάζει δομικά, και η ίδια σήψη πνίγει μετά τον Έλληνα όπως και πριν. Η ταραχή συνεχίζεται υπόγεια μέχρι να ξαναεκραγεί. **Γιατί απλούστατα δεν πρόκειται για συγκλονιστικές αναδύσεις αυτοπροσδιορισμού, αλλά για τρομακτικές επιβολές ετεροπροσδιορισμού.** Τι είχε να κάνει η Ελληνική αγωνία να βρει επιτέλους η ύπαρξή μας τις οργανωτικές και πολιτισμικές μορφές που της ταιριάζουν, να δει επιτέλους ο λαός τον εαυτό του στην δόξα που του αξίζει, στην οικεία του αποθέωση - ποιά σχέση οργανική είχαν οι παρατάξεις του Εμφύλιου, με την Αγγλοσαξωνική πλουτοκρατική ελευθερία

και με την Τευτονική κομμουνιστική συντροφικότητα; Λάθος σημαίες, πόνος και αίμα στην θολούρα, άλυτο το πρόβλημα.

Αλλά οικονομική, στρατιωτική και πολιτική αποτυχία δεν συγκρίνονται σε βάθος κακοδαιμονίας με την κοινή τους ρίζα και αιτία, - την πολιτισμική διαστροφή. Γιατί η επιθυμία να γίνεις κάτι άλλο από αυτό που κατά την φύση σου είσαι (όταν μάλιστα συνιστάς, ως Ελληνισμός, την τέλεια αποκάλυψη του Απόλυτου), προκαλεί τερατογένεση. Και τον εαυτό σου χάνεις και δεν κερδίζεις αυτό το άλλο που οιστροδίνητος ορέγεςαι. Κι έτσι προήλθαν οι Σφίγγες και οι Άρπυιες και οι Γρύπες και οι Τυφώνες και οι Κένταυροι του Νεοελληνικού κατεστημένου. Απέναντι στον Απόλλωνα του κλασσικού πυλώνα του Ελληνισμού, στον Χριστό της Ορθοδοξίας και στο Παλληγκάρι της Δημοτικής Παράδοσης, τον νέο Κούρο. Ούτε Έλληνες ούτε Ευρωπαίοι τα μεικτά παραμορφώματα συνιστάμενα από τα χειρότερα στοιχεία εκατέρωθεν. Εξ ίσου περιφρονούμενοι από τους Έλληνες και τους Δυτικούς. Και από τους δευτέρους χρησιμοποιούμενοι όσο και ως ότου και για τον λόγο που χρειάζεται.

Εκτυφλωτική και αποκαρδιωτική είναι η προφανής απόδειξη της πολιτισμικής αποτυχίας του Νεοελληνικού συστήματος. Και άκρως, αν και οδυνηρά, διδακτικός ο λόγος της.

Η ποιητικότητα είναι θεμελιώδης διάσταση του Ελληνικού πνεύματος από τον Όμηρο μέχρι τα γνήσια Δημοτικά τραγούδια. Και το Νεοελληνικό εγχείρημα αρχίζει με δυο πρώτα, συμπληρωματικά μεγέθη, τον Σολωμό και τον Κάλβο. Αλλά η πορεία είναι κατόπιν καθοδική, μέχρι, κατά καιρούς, όπως τώρα, κατρακύλας. Μορφές όπως ο Αλεξανδρινός Καβάφης ή ο Διονυσιόληπτος Σικελιανός, σπουδαιοπαίζει ο πρώτος, μοχθεί ο δεύτερος να κρατήσουν το λάβαρο των Μουσών υψωμένο. Υπάρχουν προσπάθειες συμπαθείς και αξιέπαινες.

Αλλά τίποτα που να προσομοιάζει την συνεχή ύψιστη διέγερση και άνθιση εις τελειότητα τελειότητων από Ομήρου και Επικού Κύκλου και Μέλους εις Πίνδαρο και Αισχύλο, και Σοφοκλή και Αριστοφάνη και Ευριπίδη και Αντίμαχο, και μετά εις Καλλίμαχο και Απολλώνιο και Θεόκριτο, και από την Κλασσική στην Ελληνιστική ακόμη Πλειάδα. Τίποτα που να προσομοιάζει την Αγγλική ανάταση από Chaucer σε Shakespeare και Dryden και Milton ως τους μεγάλους ρομαντικούς Byron, Keats, Shelley, και έτι περαιτέρω μέχρι τον Elliot. Αντίστοιχα φυσικές ήσαν οι πορείες στην Γερμανία από τα μεσαιωνικά έπη στον Hölderlin και τον Schiller και μετά

στον Rilke, - στην Ιταλία από τον Dante και τον Πετράρχη αδιάπτωτα σε συνέχεια η χαρακτηριστική Ιταλική λογοτεχνία, όμοια στην Γαλλία.

Από κορυφή σε κορυφή πετάει το πνεύμα ενός πολιτισμού, σαν τον αετό στην «Πάτμο» του Hölderlin.

Και ακολουθεί μεν κάθε πολιτισμός τον ρυθμό της περιοδικότητας σαν τις εποχές του έτους, αλλά η διαδοχή είναι συνεχής, και ο ίδιος πολιτισμικός χαρακτήρας ενεργεί και φαίνεται σε κάθε εποχή, αν και με το δικό της ντύμα, κρατώντας τον τόνο ψηλά.

Αλλιώς και αλλόκοτα εδώ. Με ένα σωστό και αλματώδες ξεκίνημα (από το Δημοτικό ποίημα στο έπος του Σολωμού και από την κλασσική παράδοση στην Λύρα του Κάλβου), - αλλά ευθύς μετά σαν η πηγή να στερεύει. Δεν υπάρχει συνέχεια (κατά την μέθοδο της απομόνωσης του άξιου που προανέφερα). Διακόπτεται η άνοιξη στην αρχή της, εκλείπει τελείως το καλοκαίρι, και σπεύδουμε στο φθινόπωρο του Ελληνιστικού Καβάφη και στα χειμωνιάτικα Διονυσιακά όργια του Σικελιανού. Κι αυτό είναι όλο στην μεγάλη κλίμακα.

‘Παρηκμάσαμεν χωρίς να ακμάσωμεν’ είναι η εύστοχη διατύπωση από τον λόγιο Βερναρδάκη.

Αφύσικο αλλά αναμενόμενο. Η αλλοτρίωση βλάπτει ριζικά: ευνουχίζει.

[Για το ασυμβίβαστο Ελληνικού και Ευρωπαϊκού πολιτισμού (παρά το ακατάσχετο έρωτα του υψηλού επιπέδου της Ευρώπης προς το Κλασσικό) έχω συνεισφέρει πολλά, πάντα στο πλαίσιο της αυτογνωστικής αναδίφησης στην ουσία του Ελληνισμού και της αυθεντικής αντίληψης και ερμηνείας της Μορφής των φαινομένων του. Δείτε τις σχετικές μελέτες στον ιστότοπο του Ινστιτούτου].

Οπότε εν κατακλείδι ιδού γιατί δεν υπάρχει και δεν μπορεί να υπάρξει πραγματική και ουσιαστική διαφορά σε μείζονα θέματα μεταξύ των πολιτικών τάσεων και εκφράσεων στο Νεοελληνικό σύστημα. Και γιατί και όταν έχουν υπάρξει, σπάνια, μεγάλες διαφοροποιήσεις σε σημαντικά ζητήματα στρατηγικής, αυτό συμβαίνει εάν και εφ’ όσον σοβούν ή έχουν

ήδη εκδηλωθεί έντονες διαστάσεις μέσα στους κόλπους της ίδιας της Δύσης, μεταξύ των Δυτικών Δυνάμεων.

Γιατί η Ελλάδα στήθηκε ως Προτεκτοράτο της Δύσης στον πολυδύναμο γεωπολιτικό χώρο του Κεντρικού Συστήματος της Ιστορίας, και λειτουργεί ως εμπόδιο και ανάσχεση της φυσικής ροπής ενεργοποίησης της δυναμικής συνέργειας του καθοριστικής σημασίας αυτού πεδίου, ώστε να διαδραματίσει αποφασιστικό ρόλο στην διαμορφούμενη μελλοντική αρχιτεκτονική του παγκόσμιου συστήματος.

Οπότε δεν πέφτει λόγος στις ηγετικές ελίτ της χώρας να σκέφτονται για τα μεγάλα. Αρκεί να κατατρύχονται με τα μικρά.

Είναι απλά οικονομοί, και κακοί μάλιστα οικονομοί για την χώρα και τον λαό.

Να τί εξηγεί την ειρωνεία του Ροΐδη!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄

Αφορισμοί για το Σχίσμα

«Το βαθύ και διορατικόν του Καποδιστρίου βλέμμα ανεκάλυψεν ευθύς εξ αρχής το βαθύ χάσμα, όπερ διεχώρισε προ αιώνων ήδη την Δύσιν από της Ανατολής, την Ευρώπην από της Ελλάδος, ενόησε την ουσιώδη και προαιώνιον διαφοράν, ήτις διακρίνει τα Ευρωπαϊκά έθνη από της Ελλάδος και της Ανατολής,... «

(παραπάνω σσ. 7-8)

1.

Η Ρώμη βρισκόταν στις παρυφές του Κεντρικού Συστήματος της Ιστορίας, που περιλαμβάνει την Ανατολική Μεσόγειο με την ενδοχώρα της από τον μυχό της Αδριατικής και τις Άλπεις μέχρι τον Περσικό κόλπο και από τον Καύκασο και την Κασπία μέχρι την Σαχάρα. Το βασικό αυτό γεωπολιτικό πεδίο έχει φυσικές εξακτινώσεις προς όλη την Βόρειο Αφρική από την μια μεριά και προς την Κεντρική και Νοτιοκεντρική Ασία.

2.

Η Ρώμη κατάφερε την εναρμόνια και ευσταθή ολοκλήρωση του Κεντρικού πεδίου σε χώρο συνέργειας με ελεύθερη ανάδραση μεταξύ των μερών, τηρουμένων των διαφορετικών χαρακτήρων των επί μέρους τόπων και των ποικίλων ταυτοτήτων των πληθυσμών. Άξονας συνοχής της αυτοκρατορίας

ήταν ο κλασσικός Ελληνισμός. (Οκταβιανός Αύγουστος). Μοναδικό ιστορικό επίτευγμα. Pax Romana.

3.

Η ηρεμία και ικανοποίηση του ανθρώπινου παράγοντα ήταν τέτοια που επετεύχθη μείζων μεταβολή θρησκευτικότητας χωρίς στρώμα καταστροφής.

4.

Η πολυδιάστατη κρίση του 3^{ου} αιώνα μ. Χ. προϋδέαζε επερχόμενες τεκτονικές αλλαγές στην αρχιτεκτονική του ευρύτερου χώρου.

5.

Η σταθεροποίηση του τέλους του 3^{ου} αιώνα μ. Χ και των αρχών του 4^{ου} συνοδεύτηκε από την αρχόμενη επίσημη μεταβολή θρησκευτικότητας (της νέας διαμορφούμενης πάλι από τον Ελληνισμό) και την μετατόπιση του άξονα της αυτοκρατορίας του Κεντρικού συστήματος από την Ρώμη στην Πόλη, από τα Δυτικά όρια του χώρου σε νευραλγικό σημείο της Ανατολής. Μ. Κωνσταντίνος νέος Αύγουστος. Το αυτοκρατορικό κέντρο τοποθετείται σε καθαρά Ανατολική εστία. Η πίεση της Δύσης, δια του Τευτονικού Βορρά, αρχίζει την μεταβολή της γεωπολιτικής αρχιτεκτονικής, με μήλο της έριδος την Ρώμη.

6.

Η Ρώμη περιέπεσε σε αυξανόμενη επιρροή των Τευτονικών φύλων, μέχρι της πόρθησής από τον Αλάριχο (410 μ. Χ.). Έκτοτε η Ρώμη αποβαίνει διαδοχικά κέντρο Δυτικής ταυτότητας.

7.

Αμέσως μετά η επιμονή του Πάπα Λέοντος σε δυτικά κανονιστικά και μηχανιστικά σχήματα κατά την διατύπωση του Χριστολογικού δόγματος, συγχέει την πνευματοφόρο επιφάνεια της μορφής αυτού του θεμελιώδους θεωρήματος στην θεολογία του Μεγάλου Κυρίλλου, προκαλεί βαρύτατες αναστατώσεις (449, 451 μ. Χ.) στον κόλπο του Χριστιανισμού, και θέτει σε κίνηση την διαδικασία συντέλεσης του Ανατολικού σχίσματος μεταξύ Ορθοδοξίας και Μονοφυσιτισμού.

8.

Η Δύση, αφ' ότου ανεδείχθη σε ενεργό ιστορική παρουσία, δρα πάντοτε διαλυτικά για το Κεντρικό σύστημα, στρατηγικά, γεωπολιτικά και πολιτισμικά.

9.

Το Ανατολικό Σχίσμα καθιστά ευχερή την επικράτηση του Μωαμεθανισμού στον Ανατολικό χώρο του Κεντρικού Συστήματος (7^{ος} αιώνας μ. Χ.). Το Ισλάμ αντιπροσωπεύει έναν νέο συνδυασμό της Μεσανατολικής Αρχής της Κυριότητας (Βία της Δύναμης) με την Ελληνική Αρχή της Τελειότητας (Μορφή Κάλλους).

10.

Ο Μέγας Φώτιος διορθώνει κατά μέρος και εξ αντιθέτου το προηγηθέν πρόβλημα, και εξασφαλίζει την Ορθοδοξία από Δυτική επίδραση, ενεργοποιώντας την έναρξη του Δυτικού Σχίσματος (867 μ. Χ.) ως αποτέλεσμα προηγουμένων συστηματικών αντιπαραθέσεων.

11.

Συμβαίνει το Μέγα Σχίσμα (1054 μ. Χ.). Εμπεδώνεται το γεωπολιτικό και πολιτισμικό χάσμα μεταξύ Δύσης και Ανατολής, Ευρώπης και Ελληνισμού.

[Δείτε την αναλυτική σχετική μελέτη μου στο βιβλίο μου «Περί Τέλους»].

12.

Η κατάληψη της Πόλης από την Δ' Σταυροφορία (1204 μ. Χ.) αποτελεί την πολιτική και στρατιωτική έκφραση του Σχίσματος.

13.

Το Ησυχαστικό δόγμα (14^{ος} αιώνας) εντείνει το Σχίσμα, φέρνοντας εξ εναντίας σε πλήρη οργανική σχέση το κλασσικό και ορθόδοξο βίωμα και μορφή. Η τέχνη πετάει στα ύψη νέου κλασσικού.

14.

Πιέσεις μέρους (αλλά επικρατούντος) της Βυζαντινής πολιτικής ηγεσίας για Ένωση υπό την έωλη δικαιολογία της προσπόρισης Δυτικής βοήθειας

έναντι του Σουλτανάτου, οδηγούν στην Ψευδοσύνοδο της Φλωρεντίας (1439 μ. Χ.). Πάπας: nihil fecimus. Η Ένωση ακυρώνεται στην συνείδηση του κλήρου και του λαού. (Ακόμη παρά ταύτα προσπαθούν σήμερα μερικές μερίδες δυστυχισμένων. Ενωτικοί τότε, Ευρωπαϊστές τώρα, - Ένωση Εκκλησιών τότε, Ευρωπαϊκή Ένωση τώρα).

15.

Μωάμεθ ο Πορθητής καταλαμβάνει την Πόλη, - τελευταίο κατάλοιπο της Βυζαντινής κυριαρχίας (1453). Παραλαμβάνει από τον Δημήτριο Παλαιολόγο το Δεσποτάτο του Μορέως (1460). Ιδρύει την Οθωμανική αυτοκρατορία συνέχεια της Ρωμαϊκής στον ίδιο χώρο (Κριτόβουλος). Ενοποιείται και σταθεροποιείται πάλι το Κεντρικό Σύστημα της Ιστορίας. Μωάμεθ, τρίτος νεότερος Αύγουστος.

[Συμβουλευθείτε και πάλι την πρόσφατη μελέτη μου *Στοχασμοί Ελληνικοί για την 29^η Μαΐου 1453*, στον ιστότοπο, κατηγορία Byzantine Inquiries].

16.

Ο Μωάμεθ θεμελιώνει την Αυτοκρατορία ως πολυσυλλεκτική, πολυφυλετική, πολυπολιτισμική οργανωτική αρχή συνέργειας διαφορετικότητων. Σύστημα των Millet. Αυτοδιοίκηση. Μέθοδος του Devsirme. **Καταφέρει να συνενώσει αρμονικά το Κεντρικό σύστημα, που πλέον διαχωρίζεται σε δύο ζώνες, Ορθόδοξη και Ισλαμική, με χαρακτηρα μια απόλυτη θρησκευτικότητα η κάθε μία. Επίτευγμα δυσκολότερο και μεγαλύτερο από το Ρωμαϊκό. Πληροί το κριτήριο του Πολύβιου. Οι Τούρκοι «αυτοκρατορικός λαός» (ήδη αποδεδειγμένα στο Χαλιφάτο). Οι Έλληνες (οι αυθεντικοί και όχι οι αλλοτριωμένοι του Νεοελληνικού συστήματος) «πολιτισμικός».**

17.

Ο Μωάμεθ επισκέπτεται την Αθήνα και πηγαίνει στη Ακρόπολη για τα μνημεία και την δόξα της κλασσικής αρχαιότητας. Ο Μοροζίνι βομβαρδίζει την Ακρόπολη και ανατινάζει τον Παρθενώνα. Συμβολισμοί βαθύτατων πραγματικοτήτων.

18.

Η μεγάλη Οθωμανική αρχιτεκτονική συνεχίζει δημιουργικά την Βυζαντινή (Σινάν). Η αρμονική μορφολογία της ύστερης Βυζαντινής με την χωρολογική ιδεολογία της πρώτης. Το ίδιο η τροπικότητα και ευαισθησία μουσικής και

διακοσμητικής. Η ποιητικότητα είχε ήδη ξαναγίνει έκφραση θείας σοφίας αρχετυπικά Ελληνικού βιώματος (Jelaluddin Rumi, Yunus Emre, 13^{ος} αιώνας). Αντίληψη της ιστορίας κατά το θείο σχέδιο και τον ανθρώπινο ρόλο, τρόπος σκέψης και τρόπος βίου, αξιολογικές και αισθητικές κλίμακες, ήθη και κοινωνικές δομές, αριστεία και σωτηριολογία, συγκλίνουν και θεμελιωδώς συμπίπτουν. Οι διαφορές είναι του τύπου του Δωρικού και Ιωνικού διπόλου.

19.

Η Οθωμανική αυτοκρατορία περιέστειλε και προφύλαξε τον Ελληνισμό από την επιρροή της Δύσης στην εποχή της Ευρωπαϊκής ακμής. Η συνήθης αλλοπροσαλλία του Έλληνα στον χειρισμό των υποθέσεων του χρόνου (ο αμέριμνος του «τέλους» στην μέριμνα των αναγκών), δεν ευόδωσε την αναμενόμενη αντίχαρη της συνδρομής του Ελληνισμού στην πολιτισμική άνθιση και θωράκιση της Αυτοκρατορίας. Αντίθετα Τούρκοι και Έλληνες έπεσαν θύματα του εξαγόμενου Δυτικού μοντέλου του Ευρωπαϊστικού εκσυγχρονισμού. Το Tanzimat και τα Ελληνικά επαναστατικά φρονήματα και κινήματα, συμβαίνουν και εξελίσσονται ταυτόχρονα. Κατάληξη το αποτυχημένο Νεοελληνικό κράτος και η κατάρρευση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, αμφότερα εξ αιτίας της διαλυτικής δράσης της Δύσης στον οικείο χώρο μας.

20.

200 χρόνια αποτυχίας του Νεοελληνικού κράτους έχει αφήσει τους Έλληνες ανέστιους, χωρίς συνείδηση του εαυτού τους. Υπό ηγεσίες και ελίτ ανεπρόκοπες ετεροπροσδιορισμού, η Ευρωπαϊστική αλλοτρίωση έχει καταστεί γάγγραινα του κοινωνικού σώματος. Ο κατεζοχήν «πολιτισμικός λαός» υποφέρει άτλητα, ως μη έδει. - Σε 100 χρόνια η Τουρκία, με ηγεσίες άξιες, όχι μόνο έχει ξεπεράσει το βαθύ τραύμα της διάλυσης μιας αυτοκρατορίας, όχι μόνο έχει διδαχθεί από τις ιστορικές αιτίες εκείνης της κατάρρευσης, αλλά έχει επιδείξει κλασσική ικανότητα αντίληψης των τεκταινομένων του παρόντος, πλατειά επίγνωση των γεωπολιτικών και πολιτισμικών νόμων του ιστορικού γίνεσθαι, αξιοπρόσεκτη δεινότητα στην εναρμόνιση οικείου παρελθόντος και μέλλοντος, και πλέρια την οργανωτική δεξιότητα ενός «αυτοκρατορικού λαού» σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο.

II.

Συναντήσεις Πατρών

25^η Εκδήλωση

Πέμπτη 22 Ιουνίου, 8.30 μ.μ., στο Μέγαρο Λόγου και Τέχνης, Αίθουσα Διαλέξεων, 2^{ος} όροφος, Πλατεία Γεωργίου Α΄.

Θα ολοκληρώσω αυτήν την φορά την εξέταση του βαθύτατου προβλήματος Δυισμού και Μονισμού σε όλες του τις διαστάσεις, μεταφυσικές, υπαρξιακές, πολιτισμικές, αξιακές, αισθητικές, μέχρι τις επιπτώσεις του στον τρόπο ζωής.

Για να προχωρήσουμε από την επόμενη συνάντησή μας στην ανάλυση των γεωπολιτικών και πολιτισμικών παραμέτρων των τεκτονικών αλλαγών που

συμβαίνουν στην αρχιτεκτονική του παγκόσμιου συστήματος, εν μέσω της Εποχής Μεταβολών που ζούμε.

Επαναλαμβάνω από το προηγούμενο σχετικό σημείωμά μου, για την συνέχιση της διαπραγμάτευσης που είχα αρχίσει στις 8 Ιουνίου, (πριν τα Απολλώνια και Μοιραία της συνάντησης προβολών στις 15 του μήνα).

«Η Δωρική επανάσταση έχει έναν έντονα μονιστικό υπαρξιακό χαρακτήρα. Το βίωμα αυτό βρήκε την πληρεξούσια έκφρασή του πρώτα στην τέχνη, στην λυρική ποίηση και στην γλυπτική. Η ανακτορεία του κάλλους εξαλείφει κάθε «έτσι κι αλλιώς». Το άσχημο είναι μέρος του όμορφου, και άσχημο μόνο στην φανταστική απομόνωσή του. Αλλά στην νοερή εποπτεία η έκφραση του μονιστικού βιώματος ήλθε αργότερα. Μετά από την μεγάλη Ιωνική προβολή, συνιστάμενη ταυτόχρονα σε πρόσληψη και διαφοροποίηση του Δωρικού, και την αναγωγή του Δυισμού σε μεταφυσική βάθους με τον Πυθαγορισμό, το πρόβλημα αποκτά και την διανοητική του, φιλοσοφική, επεξεργασία.

Η αυτοσυνειδησία επέρχεται εκεί στην μετάβαση από την άνοιξη στο καλοκαίρι, όταν το άνθος γίνεται καρπός. Στο πρώτο μισό του 5^{ου} αιώνα π. Χ., δυο μεγάλες μορφές της σκέψης οριοθετούν την προβληματική του μέγιστου μεταφυσικού προβλήματος, από την μεριά των δύο γεωγραφικών άκρων του Ελληνισμού. Ο κορμός μένει αδιάφορος στις νοερές αυτές διαπραγματεύσεις, - η Δωρική Πελοπόννησος τις αγνοεί επιδεικτικά, η δε Αττική δεν τις έχει ακόμη ενστερνισθεί.

Αυτήν την Πέμπτη λοιπόν :

Θα εισχωρήσουμε στην φύση του Ελληνισμού και στην ερμηνεία της τελειότητας και της αδυναμίας του (αδύναμος θεός ο άνθρωπος), επί θρησκευολογικού, αισθητικού και μεταφυσικού επιπέδου.

Πίνδαρος και Παρμενίδης από την μεριά του αυθεντικού Δωρικού. **Αισχύλος και Πυθαγόρας** εκ μέρους της Ιωνικοαττικής πρόσληψης. Μαζί με τον αμφιρρέποντα **Ηράκλειτο**, έχουμε πλήρη την φαντασμαγορία του «πρώιμου» κλασσικού (του αυστηρού ρυθμού στο πρώτο μισό του 5^{ου} αιώνα π. Χ.). Αποθέωσή του **ο νάος του Διός στη Ολυμπία και ο γλυπτικός του διάκοσμος**. Θα μιλήσω επ' αυτών.

Κατά την μεταφυσική διάσταση θα εμβαθύνουμε στο μέγιστο ζήτημα του Δυισμού και Μονισμού. Ο Δωρικός Ελληνισμός ορίζεται από μια Μονιστική σύλληψη της ύπαρξης που αίρει τις αντιθέσεις. Έτσι η φανέρωση αντικαθιστά

την γέννα και την δημιουργία, όπως η ανέμελη παιδιά της επίδειξης υπερτερεί του γενετήσιου ενστίκτου και του δημιουργικού τεκτονισμού της βιάζουσας κυρίαρχης δύναμης. Θα δούμε πώς λειτούργησε αυτή η σύλληψη φιλοσοφικά στον Παρμενίδα και, αντιστικτικά, στον Ηράκλειτο.

Θα επικεντρωθώ αυτήν την φορά στην φιλοσοφική ανάλυση του προβλήματος».

Θεματικός τίτλος ας είναι:

Προς μια Μονιστική Μεταφυσική και Βιοθεωρία

Παρμενίδης και Ηράκλειτος

Πίνδαρος και Αισχύλος

Τα Δυο Αετώματα στον Ναό του Διός στην Ολυμπία
